

Saatja: Maire Iro - AKI
Saatmisaeg: kolmapäev, 3. september 2025 11:12
Adressaat: press - AKI
Teema: Asper Biogene andmeleket puudutav kohtuvaidlus on lõppenud

Asper Biogene andmeleket puudutav kohtuvaidlus on lõppenud

Riigikohus otsustas jätta Andmekaitse Inspeksiooni kassatsioonikaebuse Asper Biogene andmeleket puudutavas kohtuasjas menetlusse võtmata. Seega on jõustunud Tartu Maakohu otsus, millega tühistati ettevõttele määratud trahv.

Inspeksioon heitis Asper Biogenele väärteomenetluses ette kaht olulist rikkumist. Esiteks määras ettevõtte andmekaitse spetsialistiks oma ainsa juhatuse liikme, kellel puudus selle rolli täitmiseks nii vajalik sõltumatus kui ka pädevus. Teiseks leidis inspeksioon, et Asper Biogene ei olnud rakendanud piisavaid turvameetmeid, mille tõttu said 2023. aasta sügisel kõrvalised isikud küberrünnaku käigus juurdepääsu ettevõtte andmebaasile, sealhulgas eriliigilistele isikuandmetele.

Maakohus nõustus, et andmekaitse spetsialisti määramisel oli tegemist rikkumisega. **Kohus rõhutas, et juhatuse liige, kes juhib ettevõtte tegevust ja otsustab andmetöötluse eesmärkide ning vahendite üle, ei saa samal ajal sõltumatult täita andmekaitse spetsialisti ülesandeid.** Samas leidis kohus, et rikkumine pandi toime hooletusest ning võttis arvesse, et ettevõtte määras hiljem pädeva spetsialisti ja rakendas täiendavaid turvameetmeid. Kohus lõpetas väärteomenetluse otstarbekuse kaalutlusel, leides, et süü oli väike ja puudus avalik menetlushuvi. Turvameetmete osas lõpetati menetlus, kuna tegu leidis aset enne seadusemuudatusi, mis reguleerivad selgemalt juriidilise isiku vastutust.

Andmekaitse Inspeksioon jääb seisukohale, et **andmekaitse spetsialisti sõltumatus ei ole pelgalt formaalne nõue** ning seda rolli ei saa täita isik, kes samal ajal juhib organisatsiooni.

Andmekaitse spetsialisti määramisel peab lähtuma nii sõltumatuse kui pädevuse nõudest ning see kehtib kõigi andmetöötlejatele olenemata nende suurusest.

Taust

- 2023. aasta lõpus rünnati Asper Biogene OÜ süsteemi ja saadi kätte ca 100 000 faili inimeste isikuandmetega, sealhulgas geeni- ja terviseandmetega.
- Asjaolude selgitamiseks alustas politsei kriminaalmenetluse ja Andmekaitse Inspeksioon alustas menetluse andmetöötleja suhtes.
- 2025. aasta jaanuaris määras inspeksioon Asper Biogene OÜ-le kokku 85 000 euro suuruse väärteotrahvi kahe olulise rikkumise eest. Ettevõtte kaebas otsuse edasi.
- Tartu Maakohus tühistas 26. juunil 2025 trahviotsuse ning lõpetas menetluse. Inspeksioon esitas otsuse peale kassatsioonikaebuse.
- 2025. aasta augustis otsustas Riigikohus jätta inspeksiooni kassatsioonikaebuse menetlusse võtmata.

Varasemad kajastused menetluskäigust

- 29.12.2023 [Geneetilise testimisega tegeleva ettevõtte andmebaasist laaditi ebaseaduslikult alla terviseandmeid sisaldavaid faile | Andmekaitse Inspeksioon](#)
- 25.03.2024 [Asper Biogene OÜ andmeleke | Andmekaitse Inspeksioon](#)

- 10.01.2025 [Trahviotsus: 85 000 suurune rahatrahv Asper Biogene OÜ-le | Andmekaitse Inspeksioon](#)
- 03.07.2025 [Andmekaitse Inspeksioon kaebab Asper Biogene väärteoasjas tehtud kohtuotsuse edasi | Andmekaitse Inspeksioon](#)

Maire Iro

Avalike suhete nõunik

maire.iro@aki.ee

5385 4644, 627 4136

ERAELU KAITSE JA RIIGI LÄBIPAISTVUSE EEST

Tatari 39 | 10134 Tallinn | Eesti

[LinkedIn](#) | [YouTube](#)

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON